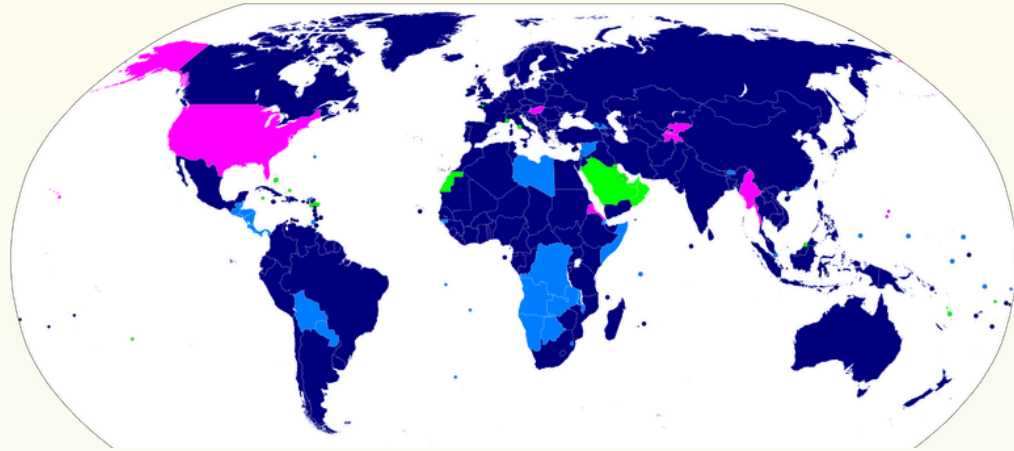

ระบบภาษีระหว่างประเทศ: จาก DTA สู่ BEPS และบทบาทของไทย

1. ระบบภาษีของแต่ละประเทศ

1. **หลักถิ่นที่อยู่ (RESIDENCE):** อยู่ที่ไหนเสีย

ภาษีเงินได้ทั่วโลกที่นั่น

2. **หลักอาณาเขต (TERRITORIAL):** เก็บภาษีเฉพาะเงินได้ที่เกิดในประเทศ เช่น อ่อนกง ปานามา เป็นต้น

3. **หลักสัญชาติ (CITIZENSHIP):** ถือสัญชาติต้องเสีย แม้อาศัยอยู่ต่างประเทศ เช่น US เป็นต้น

4. **ไม่มีภาษีเงินได้**

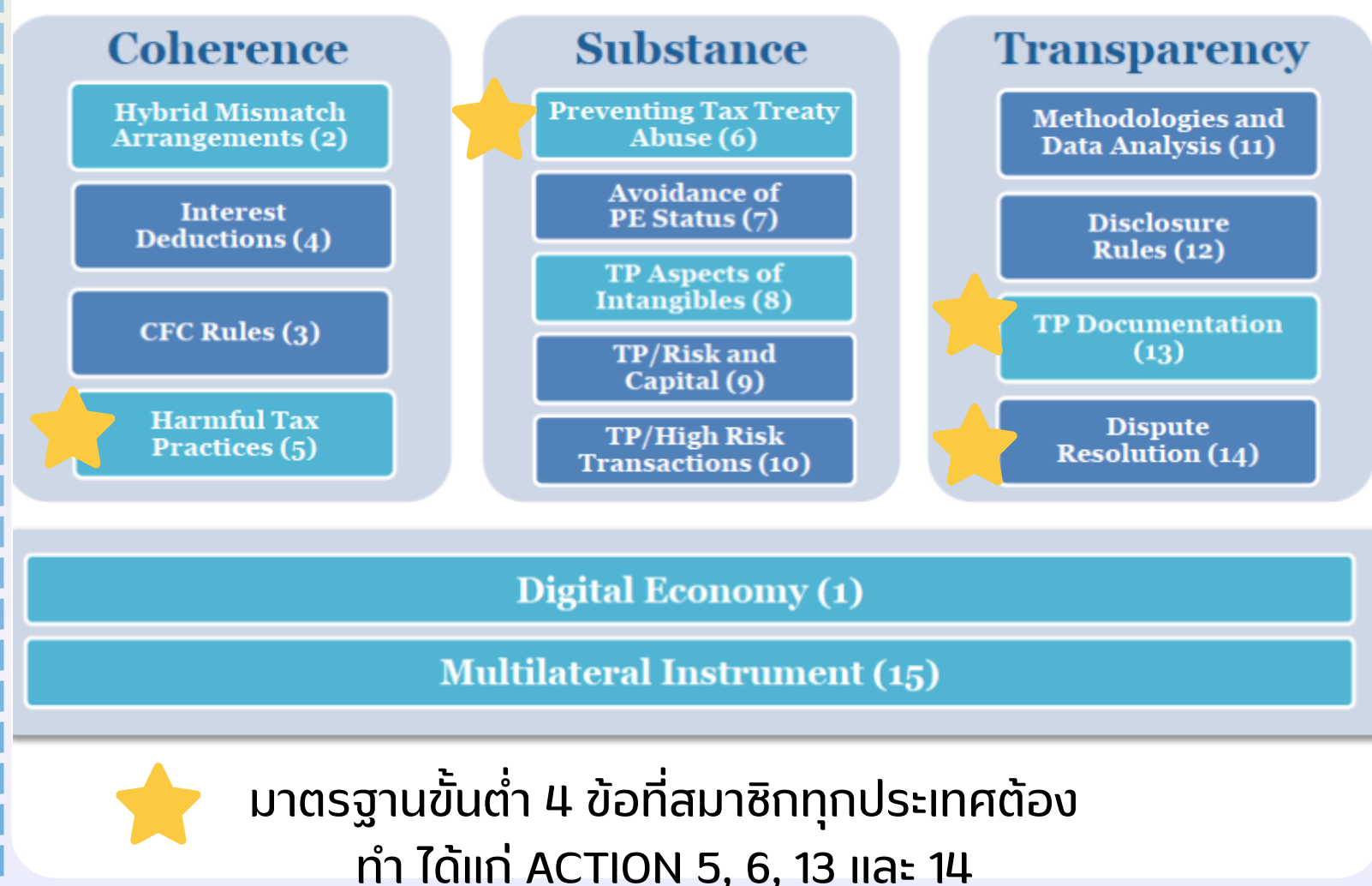
ภาษีซ้อน (DOUBLE TAXATION)
เงินก้อนเดียวถูกเก็บภาษี 2 ประเทศ
→ จึงเกิดอนุสัญญาภาษีซ้อน (DTA) เพื่อแบ่งสิทธิ์การเก็บภาษีระหว่างประเทศให้เป็นธรรม

2. ปัญหาภาษีระหว่างประเทศ: BEPS

(BASE EROSION AND PROFIT SHIFTING: การกัดกร่อนฐานภาษีและการโยกย้ายกำไร)

- **PROFIT SHIFTING** บริษัทข้ามชาติใช้ช่องว่างกฎหมายโยกย้ายกำไรไปประเทศภาษีต่ำที่ไม่มีธุรกิจจริง
- **BASE EROSION** ฐานภาษีของโลกถูกกัดกร่อน ทำให้สูญเสียรายได้ปีละ 100-240 พันล้านดอลลาร์ (4-10% ของภาษีนิติบุคคลโลก)
- ประเทศกำลังพัฒนาเสียหาย เนื่องจากพึ่งพาบริษัทเป็นรายได้หลัก
- บริษัทดิจิทัลขายข้ามพรมแดนได้โดยไม่มีสำนักงานฐานภาษีจึงไร้หัว
- ประเทศแข่งขันลดภาษีเพื่อดึงการลงทุน ทำให้ฐานภาษีสลอลง (RACE TO THE BOTTOM)

3. แนวทางแก้ไขปัญหา: OECD และ G20 ออก 15 มาตรการ (BEPS 15 ACTIONS) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

PROBLEM: ACTION 1 เศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ธุรกิจออนไลน์สามารถขายสินค้าและบริการข้ามประเทศได้โดยไม่มีสถานประกอบการถาวร (PE) ทำให้กฎหมายเดิมไม่สามารถจัดเก็บภาษีจากกำไรได้

3.1 **COHERENCE** เพื่อปิดช่องว่างทางระหว่างกฎหมายแต่ละประเทศ

- ACTION 2 ห้ามนำเงินก้อนเดียวกันเป็นค่าใช้จ่ายที่หนึ่งแต่ไม่เป็นรายได้อีกที่
- ACTION 3 ห้ามคงค้างกำไรไว้ที่บริษัทลูกในประเทศภาษีต่ำ
- ACTION 4 จำกัดการหักดอกเบี้ยเงินกู้ในเครือ
- ACTION 5 ห้ามให้สิทธิประโยชน์ลดภาษีแบบไม่มีธุรกิจจริง

3.2 **SUBSTANCE** เสียภาษีที่ที่ทำธุรกิจจริง

- ACTION 6 ห้ามตั้งบริษัทกระดาษเพื่อใช้สิทธิ DTA
- ACTION 7 ห้ามเลี้ยงสถานะหน้าร้าน (PE)
- ACTION 8-10 ชื้อขายในเครือต้องใช้ราคาตลาด (TRANSFER PRICING)

3.3 **TRANSPARENCY** เปิดข้อมูลให้รัฐตรวจสอบได้

- ACTION 11-12 เก็บข้อมูล และบังคับเปิดเผยแผนเลี่ยงภาษี
- ACTION 13 รายงานรายได้ กำไร ภาษี แยกรายประเทศ (CbCR)
- ACTION 14 ช่องทางแก้ไขข้อพิพาทระหว่าง 2 ประเทศ (MAP)

TOOL: ACTION 15 MLI (Multilateral Instrument: อนุสัญญาพหุภาคี) เครื่องมือที่ช่วยปรับปรุงอนุสัญญาภาษีซ้อน (DTA) หลายฉบับพร้อมกันในครั้งเดียวโดยไม่ต้องเจรจาแก้ไขใหม่ทีละประเทศ ทำให้นำนามาตรการ BEPS ไปใช้ได้รวดเร็วขึ้น

4. ต่อยอด: BEPS 2.0 - 2 PILLAR SOLUTIONS

PILLAR ONE

Amount A: บริษัทที่มีรายได้เกิน 20,000 ล้านยูโร ต้องแบ่งสิทธิ์ในการจัดเก็บภาษีกำไรให้ประเทศที่มีลูกค้า (ตลาด) แม้ไม่มีสำนักงานตั้งอยู่

Amount B: เกณฑ์คำนวณกำไรมาตรฐานสำหรับบริษัทในเครือที่ทำหน้าที่จัดจำหน่ายและทำการตลาด เพื่อให้การกำหนดราคาโอนระหว่างบริษัทในเครือ (Transfer Pricing) เป็นธรรมและง่ายขึ้น

PILLAR TWO

บริษัทรายได้ตั้งแต่ 750 ล้านยูโร ต้องเสียอัตราภาษีที่แท้จริง ไม่ต่ำกว่า 15% ในทุกประเทศ ถ้าจ่ายไม่ถึงจะถูกเก็บส่วนที่ขาด (Top-up tax)

กฎในการเก็บภาษีส่วนเพิ่ม (เรียงตามลำดับสิทธิ์ในการเก็บ)

1. QDMTT (Qualified Domestic Minimum Top-up Tax) ประเทศที่บริษัทลูกตั้งอยู่เก็บภาษีส่วนที่ขาดเองก่อนที่ประเทศอื่นจะมาเก็บแทน
2. IIR (Income Inclusion Rule): หากประเทศของบริษัทลูกไม่เก็บ ประเทศของบริษัทแม่จะเป็นผู้เก็บภาษีส่วนที่ขาดแทน
3. UTPR (Undertaxed Profits Rule): หากทั้งสองกฎข้างต้นไม่ได้เก็บ ประเทศอื่นในกลุ่มบริษัทมีกิจการอยู่จะเป็นผู้เก็บแทน (เป็นส่วนตามจำนวนพนักงานและมูลค่าสินทรัพย์ที่มีตัวตน)

ความร่วมมือทางภาษีระหว่างประเทศพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3,000+

อนุสัญญาภาษีซ้อนทั่วโลก

140+

ประเทศร่วมมือ BEPS

100-240

พันล้าน USD ที่โลกสูญเสียต่อปี

15%

ภาษีขั้นต่ำ Pillar Two

การดำเนินการของประเทศไทย

5. Way Forward

- พ.ร.ก. ภาษีส่วนเพิ่ม พ.ศ. 2567 มีผล 1 ม.ค. 2568 ใช้กับกลุ่มบริษัทรายได้ ≥ 750 ล้านยูโร (ประมาณ 28,000 ล้านบาท) ต้องเสียภาษีขั้นต่ำ 15% (สอดคล้องกับ OECD MODEL RULES)
- การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแบบเดิมอาจดึงดูดนักลงทุนต่างชาติน้อยลง ประเทศไทยอาจต้องปรับวิธีส่งเสริมการลงทุน
- PILLAR ONE ยังไม่มีข้อยุติระหว่างประเทศ ส่วน PILLAR TWO มีข้อยกเว้นให้บริษัทสหรัฐ ตั้งแต่ปี 2026 (SIDE-BY-SIDE)